

**INSTRUKCJA REALIZACJI NAUCZANIA W UKŁADZIE
ZDALNYM/HYBRYDOWYM
W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM IM. JANA SZKLARZA
W GRABOSZYCACH**

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz.1239 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.)
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19
- Wytyczne GIS, MZ i MEN dla szkół i placówek oświatowych po 1 września 2020
- Zalecenia dla dyrektorów publicznych i niepublicznych szkół i placówek w strefie czerwonej/żółtej.

Instrukcja ma na celu:

Zapewnienie realizacji podstawy programowej w formule zdalnej i hybrydowej dla uczniów fizycznie uczestniczących w zajęciach oraz dla uczniów realizujących zajęcia w formule kształcenia na odległość.

Do przestrzegania procedury zobowiązani są:

Wszyscy pracownicy szkoły, dyrektor oraz uczniowie.

Przed uruchomieniem realizacji zadań dydaktycznych dyrektor wspólnie z nauczycielami:

1. Ustala czy uczniowie i nauczyciele mają dostęp do infrastruktury informatycznej, oprogramowania i Internetu umożliwiające interakcję między uczniami, a nauczycielami prowadzącymi zajęcia.
2. Ustala wraz z nauczycielami wspólne i jednolite technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane przez nauczycieli do realizacji zajęć.
3. Określa zasady bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach w odniesieniu do ustalonych technologii informacyjno-komunikacyjnych, o których mowa w pkt 2.
4. Ustala, we współpracy z nauczycielami, źródła i materiały niezbędne do realizacji zajęć, z których uczniowie mogą korzystać.
5. Jeżeli uczeń lub nauczyciel nie posiada właściwego sprzętu lub dostępu do Internetu niezwłocznie zgłasza to dyrektorowi, a ten w miarę możliwości wypożycza niezbędny

sprzęt lub gdy to niemożliwe zgłasza się do organu prowadzącego o zagospodarowanie niezbędnego wyposażenia.

6. Jeżeli na posiadanym sprzęcie brak jest odpowiedniego oprogramowania do udziału w zajęciach, a opiekunowie oraz uczeń mają problemy z jego właściwą instalacją lub konfiguracją zgłaszają ten fakt niezwłocznie dyrektorowi. Dyrektor wyznacza pracownika, który wspomaga opiekunów ucznia w instalacji i konfiguracji oprogramowania, a jeżeli to nie przynosi rezultatu wykonuje instalację lub konfigurację za nich (za zgodą opiekunów).
7. Jeżeli problemu z pkt 6 nie da się rozwiązać w wyżej opisany sposób w szkole dyrektor zgłasza problem organowi prowadzącemu, aby uzyskać wsparcie informatyków z organu.

Podział uczniów na grupy w przypadku zajęć hybrydowych

1. Uczniowie zostają podzieleni na grupy przez nauczyciela wychowawcę.
2. Wychowawca danej klasy ustala grupy mając na uwadze równomierne poziom wiedzy i opanowania materiału do czasu wprowadzenia nauczania hybrydowego.
3. Jeżeli przed wprowadzeniem nauczania hybrydowego istniał podział na grupy np. ze względu na język obcy lub inny przedmiot wychowawca może utrzymać ten sam podział.

Ustalenie harmonogramu pracy w układzie stacjonarnym i zdalnym

W przypadku nauczania hybrydowego harmonogram ustala dyrektor.

Ustalenie programu nauczania

1. Dyrektor wraz z nauczycielami ustala potrzebę modyfikacji odpowiednio zestawu programów wychowania przedszkolnego lub szkolnego zestawu programów nauczania oraz, w razie potrzeby, modyfikuje ten zestaw.
2. Dyrektor w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców, ustala potrzebę modyfikacji w trakcie roku szkolnego realizowanego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz, w razie potrzeby, modyfikuje ten program.
3. Dyrektor we współpracy z nauczycielami, ustala tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć wynikających z ramowych planów nauczania dla poszczególnych typów szkół do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas (semestrów) oraz tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych, uwzględniając w szczególności:
 - równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
 - zróżnicowanie zajęć w każdym dniu,

- możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,
- łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia,
- ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć,
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wynikającego ze specyfiki realizowanych zajęć.

Konsultacje z nauczycielami

Bez względu na sposób prowadzenia zajęć hybrydowy lub zdalny, każdy nauczyciel ustala jedną godzinę lekcyjną w tygodniu na konsultacje dla uczniów, którzy potrzebują indywidualnego wsparcia w procesie kształcenia. Na konsultacjach może uczestniczyć jednocześnie maksymalnie 11 osób siedząc w jednoosobowych ławkach (lub po jednej osobie w dwuosobowych ławkach). Harmonogram poszczególnych konsultacji jest ustalany tak, aby jednocześnie odbywała się ich jak najmniejsza ilość, która pozwoli zachować reżim sanitarny, jednocześnie rozpoczynać mogą się maksymalnie 2 konsultacje. Po zakończonych konsultacjach sala jest wietrzona i dezynfekowana, w tej samej Sali kolejne konsultacje mogą odbyć się nie wcześniej niż po 1 h, aż szkodliwe substancje środków dezynfekujących zostaną wywietrzone. Uczniowie przybywający na konsultacje zobowiązani są dezynfekować ręce przy wejściu do szkoły oraz zaleca się, aby posiadali maseczki lub inne osłony ust i nosa, które mogą być niezbędne przy dużej ilości osób przybyłych na konsultacje. Jeżeli, którakolwiek z osób ma objawy sugerujące chorobę (kaszel, gorączka, katar, i inne) zastosowanie ma procedura postępowania wobec osób podejrzanych o zakażenie.

Monitorowanie postępów ucznia

W procesie nauczania hybrydowym testy i sprawdziany wykonywane są tylko w trakcie zajęć stacjonarnych. Zajęcia zdalne są oceniane w zakresie pracy samodzielnej poprzez przesyłanie wykonanych zadań z wykorzystaniem platformy **Office 365 MS Teams**.

Kopie sprawdzonych prac nauczyciel może udostępnić opiekunom oraz uczniom za pomocą wersji cyfrowej tej pracy lub przekazać do wglądu na konsultacjach.

Bieżący dostęp do ocen wraz z uzasadnieniem opiekun ucznia i uczeń mogą sprawdzić za pomocą elektronicznego dziennika firmy **Vulcan**.

Wymagania co do platformy

Zajęcia dydaktyczne w formie wideokonferencji prowadzone są w jednolitej technologii przez nauczycieli wszystkich przedmiotów. Zajęcia prowadzone są w **Office 365 MS Teams**.

Nauczyciele przygotowują własne materiały lub korzystają z materiałów udostępnionych na platformie epodreczniki.pl

Konta na platformie do zdalnej nauki są zakładane przez administratora. Administratorem założonych kont w domenie placówki jest wyznaczona osoba przez dyrektora i to on ma uprawnienia do zmiany ustawień kont, nadawania uprawnień czy resetowania hasła. Nauczyciele na podstawie założonych kont ustalają zespoły (klasy) i przypisują do nich uczniów. Oprogramowanie wykorzystywane do wideokonferencji posiada włączoną opcję poczekalni i to nauczyciel prowadzący lekcje „wpuszcza” uczniów na zajęcia, weryfikując przy tym czy wszyscy uczniowie są we właściwym zespole.

Organizacja lekcji w formie hybrydowej

1. Uczniowie mają prowadzone zajęcia dydaktyczne o wyznaczonej godzinie dla każdej klasy, godzina ta odpowiada godzinie prowadzenia zajęć w formie tradycyjnej.
2. Zajęcia dydaktyczne trwają 30 min i podczas nich omawiany jest przez nauczyciela materiał z podstawy programowej.
3. Uczniowie uczestniczący fizycznie w szkole wykonują ćwiczenia praktyczne przez ostatnie 15 min lekcji z materiału, który został omówiony przez nauczyciela.
4. Uczniowie uczestniczący zdalnie przesyłają wykonane ćwiczenia praktyczne za pomocą wykonanych zdjęć lub opracowań elektronicznych.
5. Lekcje, które odbywają się w formie tradycyjnej są transmitowane online za pomocą wideokonferencji.
6. Kamera oraz mikrofon ustawione są w taki sposób, aby transmitować obraz z tablicy lekcyjnej oraz nauczyciela.
7. Nauczyciel podczas sprawdzania obecności uczniów w formule zdalnej prosi ich o podanie pełnego imienia i nazwiska oraz numeru w dzienniku lub włączeni a kamery wideo na czas sprawdzania obecności.
8. Zajęcia są prowadzone w formule hybrydowej z zastosowaniem aplikacji do Wideokonferencji **Office 365 MS Teams**
9. Formuła hybrydowa oznacza transmitowanie obrazu oraz wyświetlanego materiału za pomocą aplikacji do wideokonferencji uczniom uczestniczącym zdalnie w zajęciach organizowanych fizycznie w szkole.
10. Materiały przygotowuje nauczyciel te same dla uczniów uczestniczących zdalnie co i dla uczniów uczestniczących fizycznie.
11. Uczniowie przekazują wykonane prace nauczycielowi do sprawdzenia za pomocą wykonanych zdjęć lub przygotowanych opracowań w postaci elektronicznej.

12. Nauczyciel przekazuje prace domowe za pomocą narzędzia **Office 365** lub **dziennika elektronicznego**, gdzie umieszcza informacje o zadanej pracy domowej.
13. Uczniowie odbywający zajęcia stacjonarne oraz zdalne przesyłają wykonaną pracę domową za pomocą platformy **Office 365 MS Teams**.

Organizacja lekcji w formie zdalnej

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia dla klasy przygotowuje materiały w wersji cyfrowej.
2. Przygotowane materiały wraz z wyjaśnieniami i przykładami udostępniane są uczniom w formie cyfrowej lub w postaci wydrukowanych pakietów (na życzenie rodzica).
3. Materiały w formie cyfrowej udostępniane są za pomocą **Office 365 MS Teams lub poczta klasowa, dziennik elektroniczny**.
4. Nauczyciele mogą organizować wideokonferencję z uczniami w celu omówienia przerabianego materiału, o godzinie tak jak lekcja przypada według planu lekcji.
5. Wykonane zadania przesyłane są nauczycielowi w postaci zdjęć lub materiału elektronicznego.
6. Zajęcia dydaktyczne trwają 45 min i podczas nich omawiany jest przez nauczyciela materiał z podstawy programowej.
7. Nauczyciel może prowadzić zajęcia w szkole tak jak w formule hybrydowej bez obecności uczniów.
8. Lekcje, które odbywają się w formie tradycyjnej są transmitowane online za pomocą platformy **Office 365 MS Teams**.
9. Kamera oraz mikrofon ustawione są w taki sposób, aby transmitować obraz z tablicy lekcyjnej oraz nauczyciela.
10. Podczas wideokonferencji sprawdzana jest obecność oraz omawiany materiał do samodzielnej pracy.
11. Nauczyciel podczas sprawdzania obecności uczniów w formule zdalnej prosi ich o podanie pełnego imienia i nazwiska oraz numeru w dzienniku lub włączeni a kamery wideo na czas sprawdzania obecności.
12. Zajęcia są prowadzone w formule zdalnej z zastosowaniem aplikacji do Wideokonferencji **Office 365 MS Teams**.
13. Pracę z uczniami należy planować w taki sposób, aby podczas każdej lekcji ok. 10 minut uczeń nie musiał wpatrywać się w ekran komputera.
14. Nauczyciel przekazuje prace domowe za pomocą narzędzia **Office 365 lub dziennika elektronicznego**, gdzie umieszcza informacje o zadanej pracy domowej.

15. Uczniowie odbywający zajęcia zdalne przesyłają wykonaną pracę domową za pomocą platformy **Office 365 MS Teams**.

Wychowanie przedszkolne, edukacja wczesnoszkolna.

1. Za pośrednictwem dziennika elektronicznego nauczyciel może udostępnić rodzicom:
 - propozycje wykonania prac plastycznych, projektów technicznych, zabaw badawczych lub eksperymentów;
 - konkretną propozycję opracowaną na potrzeby grupy jego dziecka, adekwatną do realizowanego programu;
 - opracowane przez siebie propozycje twórczej aktywności dzieci;
 - linki do słuchowisk, audycji radiowych, informacje o programach telewizyjnych (pasma edukacyjne Telewizji Polskiej), a także programów, zabaw on-line.
 - zestaw ćwiczeń i zadań dla uczniów – przemyślanych, zgodnych z założeniami i treściami realizowanego w danej klasie programu nauczania, zgodnych z potrzebami rozwojowymi uczniów;
 - cyfrową wersję podręcznika danej klasy (jeżeli to możliwe).
2. Możliwe jest zapewnianie dostępu dla uczniów klas 1-3 do wideokonferencji oraz dzieci z grup i oddziałów przedszkolnych tylko w uzgodnieniu z rodzicami i za ich wolą w zakresie i ilości uzgodnionej z wychowawcą.
3. Dzienny czas prowadzonych zajęć online dla grup i oddziałów przedszkolnych nie powinien przekraczać 1 godziny, a dla klas 1-3 nie więcej niż 2h.
4. Materiały do samodzielnej pracy dziecka z rodzicami należy udostępniać za pomocą:
 - Wiadomości e-mail
 - Na stronie internetowej placówki
 - Za pomocą wirtualnego dziennika
 - Za pomocą dostępnych i uzgodnionych z rodzicami komunikatorów
5. Do edukacji wczesnoszkolnej można wykorzystać materiały dostępne na stronie epodreczniki.pl
6. Dla grup przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych rekomenduje się przesyłanie materiałów do pracy samodzielnej oraz nagranych materiałów wideo oraz audio.

Zajęcia rewalidacyjne

Nauczyciele ustalają z uczniem i jego rodzicami godziny, w czasie których będą prowadzili zajęcia, rozmowy, udzielali konsultacji z wykorzystaniem np. Office 365 MS Teams, służbowego adresu e-mail.

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

Nauczyciel jest dostępny dla uczniów, rodziców i nauczycieli w godzinach swojej pracy. Prowadzi zajęcia, rozmowy, udzielaj konsultacji z wykorzystaniem np. Office 365 MS Teams, służbowego adresu e-mail.

Zajęcia logopedyczne

Nauczyciel jest dostępny dla uczniów, rodziców i nauczycieli w godzinach swojej pracy. Prowadzi zajęcia, rozmowy, udziela konsultacji z wykorzystaniem np. Office 365 MS Teams, służbowego adresu e-mail.

Pedagog

Nauczyciel jest dostępny dla uczniów, rodziców i nauczycieli w godzinach swojej pracy. Udziela konsultacji z wykorzystaniem np. Office 365 MS Teams, służbowego adresu e-mail. Prowadzi wsparcie indywidualne.

Nauczyciel biblioteki

Nauczyciel jest dostępny dla uczniów w godzinach swojej pracy za pomocą wykorzystania środków komunikacji elektronicznej. Jego zadania to:

1. Udostępnianie zasobów biblioteki online – MOL NET+.
2. Udzielanie wsparcia uczniom przy wykonywaniu zadań i aktywności zleconych przez nauczycieli, szczególnie w zakresie wskazywania literatury przedmiotu w formie elektronicznej.
3. Przygotowanie do wydania zamówionych woluminów.

Nauczyciele świetlicy

Nauczyciele są dostępni dla uczniów i rodziców z wykorzystaniem np. Office 365 MS Teams, służbowego adresu e-mail w godzinach swojej pracy. Prowadzą konsultacje i wsparcie w zakresie rozpowszechniania ciekawych zabaw i gier do wykorzystania w czasie przedłużającego się pobytu dzieci w domu.

BEZPIECZNA PRACA Z KOMPUTEREM I W INTERNECIE

Wykorzystywane do zdalnej nauki materiały muszą pochodzić ze sprawdzonego źródła, a nauczyciel je udostępniający jest zobowiązany do weryfikacji treści przesyłanych materiałów.

Przed rozpoczęciem zajęć zdalnej nauki, wychowawcy zobowiązani są do nawiązania kontaktu z rodzicami aby zapoznać ich z narzędziami wykorzystywanymi do zdalnej nauki.

Nauczyciele podczas pierwszego zdalnego zebrania informują również o zagrożeniach z jakimi może się spotkać ich dziecko w sieci w postaci nieodpowiednich treści, atakami

socjotechnicznymi, czy złośliwym oprogramowaniem. Informują również o możliwości założenia na koncie dziecka kontroli rodzicielskiej i podniesionej ochronie kontroli konta, które mogą pomóc ochronić dziecko przed niewłaściwymi i nieodpowiednimi dla niego treściami.

W sieci pojawia się mnóstwo reklam, które są często profilowane dla konkretnego użytkownika. Rodzice powinni pamiętać o wynikających z tego zagrożeniach i wpływie emocjonalnym reklam na dziecko, warto, aby rodzice porozmawiali i wytłumaczyli dziecku szczególnie z klas 1-3 powody wyświetlania reklam.

W związku z rozszerzonym dostępem do technologii i dobrodziejstw Internetu podczas zajęć zdalnych i hybrydowych uczniowie mogą napotkać wiele zagrożeń, które mogą negatywnie wpłynąć na ich rozwój.

UZALEŻNIENIE OD INTERNETU

Dziecko, korzystając z Internetu do nauki i zabawy, nie powinno przekraczać czasu zalecanego na pracę przy komputerze dla danej grupy wiekowej. Może to skutkować zarówno problemami z koncentracją i nauką, ale również ze zdrowiem fizycznym.

BEZPIECZEŃSTWO SPRZĘTÓW I DOSTĘPU DO SIECI

Sprawdzajmy aktualność zabezpieczeń na komputerach i smartfonach dziecka. Istnieją darmowe programy kontroli rodzicielskiej. Każdy system operacyjny daje również możliwość ustawienia pewnych ograniczeń.

NIEBEZPIECZNE KONTAKTY

Dzieci i młodzież, które korzystają z Internetu, szczególnie z portali społecznościowych, są narażone na kontakt z osobami mającymi złe intencje, zamierzającymi popełnić przestępstwo. Dlatego też rodzice i nauczyciele powinni szczególnie interesować się, z kim dziecko utrzymuje kontakt oraz informować o wszelkich próbach kontaktu ze strony obcych osób.

CYBERPRZEMOC

O wszelkich formach cyberprzemocy (słownej, nękania, podszywania się pod inne osoby) należy informować odpowiednie organy, zarówno w sytuacji, kiedy ofiarą jest nasze dziecko, jak i wówczas, kiedy jest ono świadkiem takich działań.

GRY KOMPUTEROWE I WIDEO

Dzieci są również narażone na nieodpowiednie treści zawarte w grach. Aby tego uniknąć, warto sprawdzać kategorię wiekową danej gry oraz to, czy nie zawiera np. scen przemocy, hazardu, pornografii. Europejski system klasyfikacji gier PEGI nadaje oznaczenia wieku i treści zawartych w grze. Są one obecne praktycznie na każdej grze dostępnej on-line bądź w sklepie.

DANE OSOBOWE BEZPIECZNE PODCZAS ZDALNEGO NAUCZANIA

Dyrektor szkoły:

1. Szkoły znalazły się obecnie w wyjątkowej sytuacji, w której muszą stawić czoła nowym wymaganiom związanym z pracą zdalną. Nowe przepisy dotyczące realizacji zajęć szkolnych w formie pracy zdalnej dają szeroką możliwość realizowania przez nauczycieli zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia, w tym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Pozostawiają zatem szkołom dużą swobodę odnośnie do wyboru właściwego narzędzia przy uwzględnieniu wszystkich aspektów związanych z możliwościami placówki, nauczycieli, a przede wszystkim, biorąc pod uwagę możliwości techniczne i organizacyjne rodziców i uczniów.
2. Szkoła ma obowiązek poinformować nauczycieli, rodziców oraz uczniów o sposobie realizacji nauki zdalnej. Informacja ta powinna zostać przekazana w prosty sposób, tak aby była zrozumiała dla wszystkich, do których skierowany jest komunikat. Jeżeli szkoła w celu realizacji nauki zdalnej będzie korzystać z nowych narzędzi lub usług świadczonych przez podmioty zewnętrzne, to musi także poinformować o tym, jak w tym zakresie będą przetwarzane dane osobowe.
3. Szkoła powinna zapewnić narzędzia umożliwiające nauczycielom prowadzenie zajęć zdalnych oraz bezpieczną komunikację z uczniami i rodzicami, wdrażając je kompleksowo w całej placówce.
4. Szkoła może wymagać od ucznia lub reprezentującego go rodzica (opiekuna prawnego) podania danych do założenia konta w systemie zdalnego nauczania, ale tylko w zakresie niezbędnym do tego, aby to konto założyć. Nie należy przy takiej okazji gromadzić danych nadmiarowych bądź służących do realizacji innych celów.
5. Szkoła, która chce skorzystać z usług przetwarzania danych z wykorzystaniem innych niż wcześniej używane narzędzia, powinna – wraz z pomocą wyznaczonego inspektora ochrony danych, w pierwszej kolejności przeprowadzić analizę zagrożeń. Szczególna uwaga powinna zostać zwrócona na bezpieczeństwo danych oraz zapewnienie odpowiednich gwarancji praw osób, których dane dotyczą.
6. Jednym z głównych obowiązków szkoły – związanych z ochroną danych osobowych – jest zabezpieczenie danych przez zastosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych. Chodzi o to, aby dane te nie były udostępniane osobom nieupoważnionym oraz nie uległy zniszczeniu, zmodyfikowaniu lub utracie.

Przykładowe środki służące zabezpieczeniu danych to: pseudonimizacja, anonimizacja, szyfrowanie danych.

7. W razie wykonywania obowiązków służbowych przez nauczycieli poza szkołą jej dyrektor w każdym wypadku musi rozważyć możliwości odpowiedniego zabezpieczenia danych osobowych, uwzględniając stopień ryzyka naruszenia ochrony danych osobowych i ewentualnie wdrożyć odpowiednie środki minimalizujące to ryzyko lub zrezygnować z tego rodzaju praktyki, np. umożliwiając nauczycielowi, który nie ma właściwych warunków do pracy zdalnej, korzystanie ze sprzętu znajdującego się w szkole.
8. Gdy szkoła powierzyła podmiotowi zewnętrznemu np. obsługę dziennika elektronicznego, dyrektor musi mieć pewność, że usługodawca zapewnia wystarczające gwarancje wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, by przetwarzanie spełniało wymogi wskazane w RODO i chroniło prawa osób, których dane dotyczą. Dlatego też, przed podjęciem takiej decyzji szkoła powinna przeanalizować wszystkie możliwe rozwiązania oraz oszacować ryzyko.
9. Dyrektor szkoły nie powinien zalecać nauczycielom używania przez nich prywatnych adresów poczty elektronicznej do kontaktu z uczniami lub ich rodzicami (opiekunami prawnymi). Rekomendowane jest, by nauczyciele do korespondencji e-mailowej z uczniami korzystali ze służbowych adresów e-mail. Niemniej w obu przypadkach powinni odpowiednio zabezpieczać dane osobowe udostępniane w przesyłanych wiadomościach.

Nauczyciel:

1. Nauczyciel może przetwarzać dane osobowe uczniów i ich rodziców tylko w celach związanych z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych.
2. Nauczyciel musi pamiętać o bezpiecznym korzystaniu z komputerów i innych urządzeń zarówno wtedy, gdy zapewnił mu je pracodawca, jak i wtedy, gdy korzysta z własnych.
3. RODO nie zabrania wykorzystywania przez nauczyciela prywatnego komputera, tabletu, czy telefonu do przetwarzania danych osobowych w związku ze zdalnym prowadzeniem zajęć. Urządzenia te muszą być jednak odpowiednio zabezpieczone, a nauczyciel powinien postępować zgodnie z polityką lub inną procedurą wprowadzoną w tym zakresie w szkole.
4. Jeżeli nauczyciel używa własnego urządzenia, powinien samodzielnie spełnić podstawowe wymogi bezpieczeństwa. Przede wszystkim należy sprawdzić, czy

wykorzystywane urządzenie ma aktualny system operacyjny, czy używane są na nim programy, w szczególności programy antywirusowe, czy dokonane są niezbędne aktualizacje. Na bieżąco aktualizowane powinny być także zainstalowane programy antymalware i antyspyware. Należy rozważnie instalować na swoich urządzeniach oprogramowanie i pobierać je tylko z wiarygodnych źródeł (ze stron producentów).

5. Przechowując dane na sprzęcie, do którego mogą mieć dostęp inne osoby, należy używać mocnych haseł dostępowych, a przed odejściem od stanowiska pracy urządzenie powinno zostać zablokowane. Zalecane jest także skonfigurowanie automatycznego blokowania komputera po pewnym czasie bezczynności oraz założenie odrębnych kont użytkowników w przypadku korzystania z komputera przez wiele osób.
6. Podczas korzystania z programów lub aplikacji mobilnych należy korzystać z możliwych do zastosowania w nich mechanizmów ochrony prywatności użytkowników. Jeśli użycie jakiegoś programu wymaga logowania, warto zadbać o silne hasło dostępu, a dodatkowo chronić je przed utratą czy dostępem osób nieuprawnionych.
7. Gdy dane są przechowywane na urządzeniach przenośnych (np. pamięć USB), muszą być bezwzględnie szyfrowane i chronione hasłem, by zapewnić odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem.
8. W podstawowym zakresie komunikację z uczniami i rodzicami prowadzi się poprzez wdrożone w szkole rozwiązania teleinformatyczne, np. dzienniki elektroniczne. W takiej sytuacji nauczyciel musi nadal zachowywać podstawowe zasady bezpieczeństwa przy zdalnym łączeniu się z dziennikiem elektronicznym ze swojego urządzenia w domu.
9. Prowadzenie zajęć zdalnych może wymagać korzystania przez nauczyciela z poczty elektronicznej do kontaktu z uczniami lub rodzicami. Nauczyciel powinien prowadzić taką korespondencję ze służbowej skrzynki pocztowej, którą powinna zapewnić mu szkoła. Jeżeli szkoła nie zapewniła nauczycielom służbowych skrzynek poczty elektronicznej, to jeżeli wykorzystują oni do celów służbowych prywatną skrzynkę pocztową muszą pamiętać, aby korzystać z niej w sposób rozważny i bezpieczny.
10. Szczególną uwagę nauczyciel musi zwrócić na zabezpieczenie danych osobowych udostępnianych w przesyłanych wiadomościach. Zawsze przed wysłaniem

wiadomości, należy upewnić się, czy niezbędne jest wysłanie danych osobowych, oraz że zamierza wysłać ją do właściwego adresata. Ponadto trzeba sprawdzić, czy w nazwie adresu e-mail adresata nie ma np. przestawionych lub pominiętych znaków tak, aby nie wysłać takiej wiadomości do osób nieupoważnionych. Podczas wysyłania korespondencji zbiorczej powinno się korzystać z opcji „UDW”, dzięki której odbiorcy wiadomości nie będą widzieć wzajemnie swoich adresów e-mail.

11. Nauczyciel powinien wykorzystywać w zdalnym prowadzeniu zajęć te platformy edukacyjne lub narzędzia do e-learningu, które zostały wdrożone w szkole. W takiej sytuacji może oczekiwać, że prowadzenie zajęć zdalnych będzie bezpieczne. Powinien wtedy przestrzegać przyjętych przez szkołę instrukcji i procedur dotyczących ochrony danych osobowych oraz musi zachować podstawowe zasady bezpieczeństwa przy zdalnym łączeniu się z taką platformą ze swojego urządzenia w domu.
12. Szkoła powinna samodzielnie wdrożyć wybraną spośród dostępnych metodę i technikę kształcenia na odległość lub inny sposób realizacji zadań zdalnie. Nauczyciele nie powinni jednak sami decydować o korzystaniu z konkretnych rozwiązań (np. prowadzenie lekcji za pomocą komunikatorów czy wideonarzędzi). Biorąc jednak pod uwagę nadzwyczajną sytuację i konieczność natychmiastowego rozpoczęcia zajęć zdalnych, może to być w niektórych sytuacjach uzasadnione. Należy jednak pamiętać, że za przetwarzanie danych uczniów przy wykorzystaniu narzędzi wdrożonych samodzielnie przez nauczyciela zawsze odpowiedzialność ponosi szkoła. Dlatego przyjmowanie określonego rozwiązania powinno się odbywać w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, który musi mieć świadomość jakie narzędzia są wykorzystywane do prowadzenia zdalnej edukacji w szkole, lub wyznaczonym przez niego koordynatorem pracy zdalnej w szkole. Takie rozwiązanie powinno być traktowane jako tymczasowe.
13. Zawsze przy wyborze aplikacji lub innych narzędzi wykorzystywanych do zdalnej edukacji bądź komunikacji z uczniami należy się zastanowić, czy jest niezbędne, aby przetwarzały one dane osobowe, a jeżeli tak, czy można zminimalizować ich zakres, bądź wykorzystywać tylko pseudonimy (np. pierwsza litera imienia itp.). Należy także sprawdzić zasady świadczenia usługi i zasady przetwarzania danych przez usługodawcę (politykę prywatności).
14. W obecnej sytuacji nauczyciel w porozumieniu z dyrektorem szkoły powinien uwzględnić, jakie realne możliwości komunikowania się z nim mają uczniowie lub

rodzice, pod warunkiem, że wskazany przez nich konkretny rodzaj komunikatora internetowego zapewnia bezpieczeństwo komunikacji.

15. Na ogólnie dostępnych portalach lub stronach internetowych nauczyciel może jedynie publikować materiały edukacyjne, natomiast nie może przetwarzać danych osobowych uczniów lub rodziców.

16. W celu sprawdzania i monitorowania obecności uczniów w zajęciach prowadzonych zdalnie nauczyciel powinien zachować proporcjonalność i minimalizację danych. Dla przykładu nie może w tym celu korzystać z narzędzi zbierających dane biometryczne, w tym wykorzystujących systemy wykrywania twarzy.

Rodzic/opiekun prawny:

1. Szkoła może wymagać od ucznia jedynie danych niezbędnych do założenia przez niego konta w odpowiednim systemie zdalnego nauczania oraz w celu realizacji obowiązku nauki w formie zdalnej (na podstawie art. 35 ustawy – Prawa oświatowego w związku z art. 6 ust. 1 lit. e RODO).
2. Rodzic (opiekun prawny) ma prawo wiedzieć, jak szkoła jako administrator będzie przetwarzała dane osobowe jego dziecka w trakcie nauki zdalnej.
3. Jeżeli platformy wykorzystywane do zdalnego nauczania są odrębnymi od szkoły administratorami przetwarzanych przez siebie danych, to rodzice i dzieci powinni od nich otrzymać klauzulę informacyjną o podstawowych zasadach i zakresie zbierania danych oraz administratorze, np. podczas zakładania konta.

UWAGI KOŃCOWE

Podstawę prawną realizacji zajęć szkolnych w formie pracy zdalnej określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

Zaleca się przeczytać:

- ochrona danych osobowych podczas pracy zdalnej>> <https://uodo.gov.pl/pl/138/1459>
- dane dzieci bezpieczne w sieci>> <https://uodo.gov.pl/pl/138/1363>
- ochrona danych osobowych w szkole>> <https://uodo.gov.pl/pl/383/479>
- tworzenie haseł dostępowych>> <https://uodo.gov.pl/pl/138/1285>